

sem že nakazal, se danes, v postmodernem obdobju, poskušajo institucije tržne ekonomije vriniti v vse procese družbene prolongacije in reprodukcije, kar povzroča medlenje kulturnega življenja oz. njegovo transformacijo v podivjane oblike socialnega darvinizma. Nastale so substitutivne elite in nadomestni ustvarjalci, ki ustvarjajo po navodilih institucij trga; iste ali sorodne institucije so poskrbele za nadomestitev zgodovinskih mehanizmov družbene recepcije kulturnih fenomenov z mehanizmi trga, ki pustošijo po vsem informalnem področju družbenega življenja in degradirajo, kakor degradirajo tudi javne izobraževalne sisteme, ki naj bi posegali v tista kulturna območja, kjer nikoli niso delovali: osvajanje področja informalnega, ki je kontrola in zainteresirano usmerjanje kulturnih in simbolnih transmisij, pravzaprav pacifikacija in omrtvičenje tega »divjega« območja, ki ga poskušajo izpeljati birokracije, religiozne organizacije in korporacije z roko v roki, je dejansko rušilni poseg v to, kar imenujemo zahodna civilizacija (zadeva seveda tudi vse druge civilizacije). Medkulturne primerjave so orodje pri identifikaciji tega območja transmissijskih oz. kulturnih praks v tipu družb, v katerih živimo; lahko so seveda orodje z enakim namenom v vseh drugih tipih družb. To identifikacijo je sicer mogoče zlorabiti, ni pa lukrativno.

Območje informalnega izobraževanja je v nasprotju z vulgarno rabo izraza za antropologe področje »tradicionalnega izobraževanja«. To izobraževanje, ki ga diskurzi banalnosti povezujejo z oblikami šolanja pred serijo utilitarnih degradacij šolskega sistema, ki se v diskurzih banalnosti z diskurzom oblasti vred prikazujejo kot etape napredka, je v resnici aspekt procesov, s katerimi se konstituira družba in ki so ovira za od novih »elit« zaželeno anomijo in homogenizacijo na podlagi totalne podrejenosti. Etnologi in antropologi so prispevali številne opise teh tradicionalnih ali endogenih izobraževanj v neevropskih, zlasti afriških družbah. Ta izobraževanja imajo v večini teh družb neovirano formativno vlogo: iz otrok delajo odrasle člane skupnosti obeh spolov in včasih tudi homoseksualce. O tem je napisanih veliko študij, ki jih ne bom našteval, a jih ni težko najti. Antropologi so tudi primerjali to tradicionalno izobraževanje s t. i. klasičnim zahodnjaškim poučevanjem, ki ga je v obravnavane kulture prinesla kolonialna šola in se je tam obdržala kot posebno območje socialne promocije. Medtem ko je tradicionalno izobraževanje na voljo vsem, povsod in od vseh, se »klasično« zahodnjaško poučevanje dogaja na vnaprej določenem kraju v določenem času, izvaja pa ga specializirano osebje. V družbo vnaša razcep, ki ga povzroča elitizem kot konsekvence družbene promocije po zahodno. Tradicionalno izobraževanje je tudi tesno zvezano z okoljem in neposredno vpe-